

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci stěžovatele **D. O.**, zastoupeného JUDr. Kamilem Podroužkem, advokátem se sídlem v Hradci Králové, Fráni Šrámka 1139, za účasti **České správy sociálního zabezpečení**, se sídlem v Praze 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 5. 2005, č. j. 16 Cad 100/2004 - 43,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 5. 2005, č. j. 16 Cad 100/2004 – 43,
se z r u š u j e a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Stěžovatel kasační stížností napadá v záhlaví označené usnesení Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále jen „žalované“) ze dne 1. 3. 2004 a 18. 3. 2004. Těmito rozhodnutími žalovaná přiznala žalobci od 2. 3. 1998 starobní důchod dle ustanovení § 29 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), přičemž při stanovení výše starobního důchodu stěžovateli nezhodnotila veškeré doby pojištění a nezapočítala všechny dosažené příjmy z pracovní činnosti tak, jak stěžovatel požadoval.

Stěžovatel označil za důvody kasační stížnosti skutečnosti uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“). Má za to, že krajský soud pochybil, když žalobu stěžovatele odmítl

dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. s odůvodněním, že po marném uplynutí lhůty stanovené v § 71 odst. 2 s. ř. s. (za situace, kdy žaloba neobsahovala žádný žalobní bod) již nebylo možné stěžovatele vyzvat k odstranění vad podání a z odstranitelné žalobní vady se tak stala vada neodstranitelná spočívající v nedostatku podmínek řízení. Dle názoru stěžovatele krajský soud ve svém rozhodnutí jednak zcela opomenul skutečnost, že ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. umožňuje podat žalobu také u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí žaloba směřovala, a proto nemůže jít k tíži stěžovatele, že žalovaná jeho žalobu postoupila soudu až po lhůtě stanovené v § 71 odst. 2 s. ř. s.; dále poukázal na skutečnost, že lhůta dle § 71 odst. 2 s. ř. s. je stanovena pro rozšiřování žalobního návrhu, nikoli však pro jeho doplnění či opravy. S ohledem na uvedené proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že se v plném rozsahu ztotožňuje s právním názorem krajského soudu vysloveným ve zmíněném usnesení.

Z obsahu spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti.

Rozhodnutím ze dne 1. 3. 2004 žalovaná přiznala stěžovateli od 2. 3. 1998 starobní důchod dle ustanovení § 29 zákona o důchodovém pojištění, přičemž stěžovateli nezhodnotila příjmy z vedlejší činnosti na základě svědeckých prohlášení, zhodnotila však dobu zaměstnání od 1. 4. 1969 do 5. 9. 1969 jako dobu náhradní. Současně stěžovateli sdělila, že od příslušného německého nositele pojištění vyžaduje potvrzení o průběhu doby pojištění v Německu s tím, že poté bude možno tuto dobu pojištění do 31. 12. 1995 zhodnotit dle českých právních předpisů a ve věci bude vydáno změnové rozhodnutí.

Rozhodnutím ze dne 18. 3. 2004 žalovaná změnila výše označené rozhodnutí tak, že jako další dobu pojištění zhodnotila období od 1. 9. 1970 do 26. 6. 1979 a dále od 1. 1. 1984 do 31. 12. 1995 podle předloženého potvrzení doby pojištění v Německu s tím, že uvedený zápočet dob neměl vliv na stanovenou výši starobního důchodu.

Dopisem ze dne 21. 4. 2004 žalovaná podala stěžovateli vysvětlení, proč není možné provést informativní výpočet starobního důchodu z neprokázaných příjmů, a opětovně stěžovateli oznámila, že příjmy z vedlejší činnosti vykonávané v letech 1957 až 1969 nelze pro účely stanovení výše starobního důchodu hodnotit pouze na základě svědeckých prohlášení.

Dne 13. 7. 2004 byla krajskému soudu prostřednictvím žalované doručena žaloba stěžovatele datovaná dne 30. 4. 2004 (k poštovní přepravě předána dne 3. 5. 2004), kterou stěžovatel napadl rozhodnutí žalované ze dne 1. 3. 2004, 18. 3. 2004 a 21. 4. 2004. V podané žalobě stěžovatel namítl, že „uvedenými rozhodnutími nebyly uznány záležitosti ve smyslu mého dopisu ze dne 22. 12. 2003 v plném rozsahu, bod A), Vaši interpretace smlouvy s BRD, jakož nebylo vyhověno mé žádosti o sdělení promítnutí těchto uvedených skutečností na výši mého starobního důchodu (interní tajemství ČSSZ?)“.

Krajský soud žalobu stěžovatele odmítl dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení. V odůvodnění usnesení krajský soud poukázal na skutečnost, že stěžovatel sice podal včasnou žalobu, když napadená rozhodnutí ze dne 1. 3. 2004 a 18. 3. 2004 byla stěžovateli doručena nejpozději dne 3. 5. 2004, tj. v den,

kdy stěžovatel předal žalobu k poštovní přepravě, žaloba však obsahovala vady podání, které krajskému soudu s ohledem na uplatnění dispoziční zásady bránily pokračovat v zahájeném řízení. Dle krajského soudu podání stěžovatele postrádalo základní náležitosti, chybělo zde označení výroků rozhodnutí, které jsou žalobou napadány, jakož i vymezení žalobních bodů, tj. skutkových a právních důvodů, v nichž stěžovatel spatřuje nezákonnost a jimiž je soud při přezkumu vázán. Uvedené skutečnosti představovaly nedostatek podmínky řízení, který již nebylo možné s ohledem na uplynutí lhůty k podání žaloby odstranit, a proto krajský soud stěžovatele k odstranění vad podání nevyzýval a rozhodl o odmítnutí žaloby dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí soudu o odmítnutí návrhu. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato je důvodná.

Dle ustanovení § 71 odst. 1 s. ř. s. musí žaloba kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3 s. ř. s.) obsahovat označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci [písm. a)], označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobci známy [písm. b)], označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá [písm. c)], žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky za nezákonné nebo nicotné [písm. d)], jaké důkazy k prokázání svých tvrzení navrhuje žalobce provést [písm. e)] a návrh výroku rozsudku [písm. f)]. Dle odstavce 2, věty třetí, téhož ustanovení může žalobce žalobu rozšířit na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby.

V případě, že podání trpí odstranitelnými nedostatky, předseda senátu vyzve v souladu s § 37 odst. 5 s. ř. s. podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.

Nejvyšší správní soud již dříve opakovaně judikoval, že z ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s. je možné dovodit, že „*neobsahuje-li žaloba žádný žalobní bod, lze jej doplnit jedině ve lhůtě pro podání žaloby*“. V takovém případě „*není soud povinen vyzývat žalobce k odstranění takové vady žaloby podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s.*“, neboť by to odporovalo zásadě dispoziční a zásadě koncentrace řízení, kterými je řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ve správním soudnictví ovládáno (dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40, publikováno pod č. 113/2004 Sb. NSS, či rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2004, č. j. 4 Azs 3/2004 - 48, zveřejněno na www.nssoud.cz).

V přezkoumávaném případě stěžovatel podal prostřednictvím žalované žalobu datovanou dne 30. 4. 2004 (k poštovní přepravě předanou dne 3. 5. 2004), která byla krajskému soudu žalovanou doručena až dne 13. 7. 2004, tj. po více než dvou měsících od jejího podání. Krajský soud po posouzení obsahu žalobního návrhu dospěl k závěru, že tento neobsahuje jediný žalobní bod, a s ohledem na možnost odstranění tohoto

nedostatku toliko do konce lhůty pro podání žaloby, která již uplynula, považoval výzvu stěžovateli s takovým pokynem za nadbytečnou.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěry krajského soudu, že podání, které mu bylo prostřednictvím žalované doručeno dne 13. 7. 2004, nepochybně obsahovalo vady, není však toho názoru, že by se jednalo o vady neodstranitelné. I přes stručnost sdělení a gramatické nepřesnosti je dle Nejvyššího správního soudu možno z textu podání s jistotou dovodit, že stěžovatel nesouhlasí se způsobem, jakým byly ze strany žalované hodnoceny skutečnosti jím v řízení uvedené (konkrétně v dopisu ze dne 22. 12. 2003), dále považoval za nesrozumitelné, jakým způsobem byla v dané věci aplikována smlouva uzavřená mezi Českou republikou a Německem. Tyto námitky byly ve lhůtě pro podání žaloby stěžovatelem vzneseny a dle názoru Nejvyššího správního soudu obsahovaly základ tvrzení, která by bylo možno po odstranění vad postupem dle § 37 odst. 5 s. ř. s. považovat za žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s. omezuje konkrétní lhůtou pouze rozšíření žaloby na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo rozšíření žaloby o další žalobní body, a tedy i doplnění žalobního bodu do podání, které dosud žádný žalobní bod neobsahovalo. Uvedená lhůta však nedopadá na odstraňování jiných vad žaloby, u nichž se užije postupu stanoveného v citovaném ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. Nejde-li tedy o situaci, kdy podání neobsahuje žádný žalobní bod, ale tento je pouze formulován nedostatečně přesně a podrobně, příp. chybí-li v žalobě i jiné náležitosti než žalobní body, je soud povinen vyzvat podatele k opravě nebo odstranění vad podání tak, aby mohlo být věcně projednáno. Pouze v případě, že vadné podání není přes tuto výzvu ve stanovené lhůtě doplněno či opraveno, a nedostatky jsou takového rázu, že pro ně nelze v řízení pokračovat, soud usnesením řízení o takovém návrhu odmítne, byl-li podatel o tomto následku ve výzvě poučen.

Výše uvedený závěr je v souladu s rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2004, č. j. 2 Azs 63/2004 - 46 (zveřejněno na www.nssoud.cz), v němž se uvádí: „*Má-li žaloba jiné vady než absenci jakéhokoliv žalobního bodu ..., vyzve předseda senátu žalobce k odstranění vad podání podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. i po uplynutí lhůty podle ustanovení § 71 odst. 2 věty třetí s. ř. s. To platí i pro upřesnění žalobních bodů již v žalobě obsažených.*“

V dané věci je nutno přihlédnout i k tomu, že stěžovatel nebyl v řízení před krajským soudem zastoupen advokátem, v současné době žije v cizině, a proto bylo třeba, aby krajský soud obezřetně posoudil veškeré okolnosti mající za následek odepření soudního přezkumu správního rozhodnutí. Přestože každý je povinen „střežit si svá práva“, je respektovanou zásadou soudního řízení právního státu, aby se nedokonalost podání nestala překážkou přístupu k soudu, aniž by byla dána možnost k nápravě zahrnující přiměřené poučení, lhůtu a vyrozumění o následcích nevyhovění dané výzvě.

Jelikož v posuzovaném případě nebyly splněny podmínky pro odmítnutí žalobního návrhu podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., námitka uplatněná dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. byla shledána důvodnou, a proto Nejvyšší správní soud usnesením krajského soudu pro nezákonnost zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Krajský soud je v dalším řízení povinen v souladu s vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu, jímž je dle ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán, znovu

posoudit obsah podání stěžovatele, pokusit se o odstranění vad žaloby postupem dle § 37 odst. 5 téhož zákona a podle výsledku tohoto postupu pak zvolit další procesní postup.

V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. února 2007

JUDr. Radan Malík
předseda senátu